

M.A. (Part—I) Marathi (Semester—II) Examination

MARATHI

(Samikshavichar)

Paper—2

वेळ : तीन तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :— (1) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(2) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे एकापेक्षा अधिक वेळा लिहिल्यास मुल्यांकनासाठी पहिले उत्तर ग्राह्य धरण्यात येईल.

1. समीक्षेची व्याख्या सांगून तिचे स्वरूप विशद करा.

किंवा

समीक्षा : शास्त्र की कला ? परामर्श घ्या.

2. समीक्षेसाठी संकल्पनांची गरज असते का ? साधक-बाधक चर्चा करा.

किंवा

समीक्षेला स्वतंत्र ज्ञानशाखेचा दर्जा देता येईल का ? आढावा घ्या.

3. समाजशास्त्रीय समीक्षा पद्धती म्हणजे काय ते सांगून तिचे महत्त्व व मर्यादा उलगडून दाखवा.

किंवा

मानसशास्त्रीय समीक्षा पद्धतीचा सविस्तर परिचय करून द्या.

4. देशीपण, देशीवाद आणि देशीयता यांच्यातील परस्परसंबंधांवर प्रकाश टाकून देशीवादाचा सविस्तर परामर्श घ्या.

किंवा

मार्क्सवादातील 'पाया-इमारत' सिद्धांत सोदाहरण स्पष्ट करा.

5. योग्य पर्याय निवडून खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे लिहा (उदा: प्रश्न क्र. 1-(ड) साने गुरुजी) :—

(1) आदिबंधात्मक समीक्षेचा उगम पुढीलपैकी कोणत्या संशोधकांमध्ये दाखविता येतो ?

(अ) सिग्नंड फ्राइड—व्हिक्टर फ्रॅंकल

(ब) व्हिक्टर फ्रॅंकल—अल्बर्ट एलिस

(क) जेम्स फ्रेझर—कार्ल युंग

(ड) कार्लमाक्स—एंगल्स

(2) मराठी समीक्षेत आदिबंधात्मक समीक्षेवर लेखन करणारे समीक्षक —

(अ) म. सु. पाटील — गंगाधर पाटील

(ब) आनंद पाटील — शंकर पाटील

(क) आनंद यादव — शंकरराव खरात

(ड) गंगाधर पानतावणे — यशवंत मनोहर

- (3) म. गांधींच्या निवारसरणीवर पुढीलपैकी कोणत्या पाश्चात्य लेखकांचा प्रभाव आहे ?
 (अ) आर्नॅस्ट रॅण्ड — कॉनराड रिक्टर (ब) टॉलस्टॉय — रस्किन
 (क) अंतोन चेखव्ह — हेमिंग्वे (ड) बर्ट्रांड रसेल — मॅक्सिम गॉर्की
- (4) गांधीवादात पुढीलपैकी कोणता तत्त्व सर्वाधिक महत्त्वची मानली जातल ?
 (अ) निसर्ग-कला (ब) विकार-सौंदर्य
 (क) धीर-चिकरी (ड) सत्य-अहिंसा
- (5) डॉ. आंबेडकरांनी 1920 मध्ये सुरू केलेल्या पत्रिकांचे नाव काय ?
 (अ) मूलनायक (ब) दर्पण
 (क) बहिष्कृत भारत (ड) विद्रोह
- (6) आंबेडकरांनी भारतातील जातींच्या निर्मितीचे मुख्य कारण कोणते सांगितले आहे ?
 (अ) वर्गांकर झाल्याने (ब) वर्ग नष्ट झाल्याने
 (क) वर्ग बंदिरत झाल्याने (ड) वर्गकलह झाल्याने
- (7) पुढीलपैकी कोणत्या साहित्यिकावर गांधीवादाचा प्रभाव नाही ?
 (अ) जी.ए. कूलकर्णी (ब) विनोबा भावे
 (क) वामन जोरघडे (ड) साने गुरुजी
- (8) डॉ. आंबेडकरांनी भारतातील वर्णव्यवस्थेची चिकित्सा कोणत्या ग्रंथात केली आहे ?
 (अ) थॉमस ऑन पाकिस्तान (ब) बुद्ध व त्याचा धम्म
 (क) प्रॉब्लेम ऑफ रूपी (ड) शूद्र पूर्वी कोण होते